

Gedrags- en pestprotocol

Juni 2023

Inhoudsopgave

Onze visie.....	3
Doel	3
Uitgangspunten	4
In de school en de klas	4
Handelen vanuit de leerkracht.....	5
Handelen vanuit de ouder.....	6
Handelen vanuit de IB-er, directie of coördinatoren	6
Monitoren	7
Plagen of pesten.....	8
Handelen bij plagen.....	8
Handelen bij pesten.....	8
Digitaal pesten.....	9
Reactieprocedure	12
Interventies	13
Schorsen en/of verwijderen	13
Bijlage	15
Bijlage 1: KanVas leerlingen vragenlijst	
Bijlage 2: Incidentenformulier	
Bijlage 3: Algemene afspraken	
Bijlage 4: Wat is pesten?	

Onze visie

Wij als kindcentrum zijn gericht op en verantwoordelijk voor een veilige en ordelijke omgeving. Met een veilig schoolklimaat bedoelen we het waarborgen van de sociale, psychische en fysieke veiligheid van de leerlingen, de ouders/verzorgers en de leerkrachten. Vanuit onze visie gaan leerlingen met plezier naar school als ze weten dat ze zich er thuis kunnen voelen, daarbij houden wij rekening met de verschillen en behoeften van ieder uniek kind.

Een school is veilig als de sociale, psychische en fysieke veiligheid van leerlingen niet door handelingen van anderen wordt aangetast. Dat betekent dat er een veilige en positieve sfeer terug te zien en te voelen is in de school. Indien dit niet zo is, treedt de school op. Op tegen pesten, uitschelden, discriminatie, geweld en andere vormen van ongepast gedrag en probeert dit zoveel mogelijk te voorkomen.

De visie en levenshouding welke beschreven staat vanuit de Kanjertraining vormen het uitgangspunt van ons veiligheidsbeleid. We hebben een duidelijke visie en doel hoe we met elkaar omgaan, waarbij wij **samen** met ouders en kinderen willen zorgen voor een veilige school.

Doel

Wij werken aan een vriendelijk en veilig pedagogisch klimaat binnen de school, met orde en regelmaat. Zodra een kind zich veilig voelt, zijn wij ervan overtuigd dat het kind zich optimaal kan ontwikkelen en open staat om te leren. Het met respect omgaan met elkaar is een belangrijk uitgangspunt. Vanuit onze waarden: vertrouwen, rust en wederzijds respect, sociale redzaamheid, ouderbetrokkenheid, burgerschap, gezond gedrag en duurzaamheid. Voor alle medewerkers geldt dan ook dezelfde pedagogische aanpak naar kinderen. Op De Zevensprong is ieder teamlid een aanspreekpunt als het gaat om sociale veiligheid en pesten.

Het beleid sociale veiligheid heeft op De Zevensprong de volgende doelen:

- Leerlingen voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek)
- Monitoren van de sociale veiligheid bij de kinderen
- Leerlingen, leerkrachten, directie, kanjer-/anti-pestcoördinator en ouders weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

Uitgangspunten

Vanuit de Kanjertraining handelen wij vanuit onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Als er een conflict tussen leerlingen speelt dan zal de school kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Ieder kind heeft het recht om begeleid te worden en te worden opgevoed tijdens deze processen, ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten. Met behulp van de Kanjerlessen doet de school aan preventie, de kernwoorden zijn terug te vinden in de punten van onze aanpak:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met feedback die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook “de eigen gang” mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan

In de school en de klas

De methode bestaat uit een serie lessen met bijbehorende oefeningen om de sfeer in de school/klas goed te houden (preventief) of te verbeteren (curatief). Gedrag wordt voor een groot deel bepaald door de sociale norm in de omgeving. Kinderen zijn gevoelig voor de vraag: ‘Wat wordt er hier van mij verwacht?’

We stimuleren positief gedrag van kinderen door de omgangsafspraken uit de Kanjertraining zichtbaar in de school/klas te hangen en door direct gedrag dat haaks staat op de norm te corrigeren. Tijdens de Kanjertraining lessen leren we positief te verwoorden wat we willen. Als iedereen in de groep in staat is om elkaar complimenten te geven, en zo hun waardering voor elkaar uit te spreken, ontstaat er langzamerhand een steeds positievere sfeer in de groep. En daarmee een cultuur waarin het normaal is om de nadruk te leggen op wat goed gaat. Een klimaat waarin kinderen zich gehoord en gezien voelen, zich gewaardeerd weten, het gevoel hebben dat het ertoe doet dat ze er zijn.

Regels

Duidelijke regels in de klas en in de school zijn van belang om te kunnen weten wat er van ieder wordt verwacht. De Kanjertraining biedt hiervoor een expliciet pedagogisch kader. De basisregels zijn:

- Wij vertrouwen elkaar;
- Wij helpen elkaar;
- Wij werken samen;
- We hebben plezier;
- We doen mee.

Handelen vanuit de leerkracht

Goede relatie

De leerkrachten investeren in het leren kennen en de onderlinge relatie van de eigen kinderen in de klas. De leerkracht zorgt ervoor dat kinderen voelen en merken dat zij een onderdeel zijn van de groep. Dat ieder er mag zijn, ieder is uniek, ieder hoort erbij en ieder maakt een verschil. In het begin van het schooljaar besteden we aandacht aan de vorming van een positieve groep in alle klassen, de gouden weken (met de 'startweek' van Kanjertraining). Het investeren in de relatie van de kinderen gebeurt op verschillende manieren, bijvoorbeeld bij de Kanjertraininglessen maar ook tijdens de dagopening en afsluiting, kringgesprekken, kindgesprekken, het samen spelen van een spel, de gesprekken tussendoor.

Groepsafspraken

Binnen de groepen maken we groepsafspraken welke erg duidelijk zijn, zodat ze ook makkelijk toegepast kunnen worden. Op deze groepsafspraken kan worden teruggekeken wanneer er in een situatie één van de partijen zich niet prettig voelde.

Respect, gewenst- en voorbeeldgedrag

U mag van de leerkrachten verwachten dat zij voorbeeldgedrag laten zien, waarbij zij respectvol en positief omgaan met uw kind en u als ouder. Wij gaan ervan uit dat 'een gewenst voorbeeld goed doet volgen'. Er zal nodig duidelijke gedragstaal worden uitgesproken (duidelijk, helder en grens stellen) vanuit wederzijdse respect wanneer er ongewenst gedrag wordt laten zien. Wederzijds respect is vanuit alle partijen belangrijk om tot een oplossing te komen. Er zullen complimenten gegeven worden als het kind gewenst gedrag laat zien of kinderen worden aangesproken wanneer zij zich niet aan de regels houden en daarbij zal worden aangegeven wat er wel van hen verwacht wordt.

Signaleren

De leerkracht zal gericht zijn op mogelijke signalen van pesten, als zich een probleem voor doet op school mag u verwachten dat zij hier oplossingsgericht mee aan de slag gaan. Vaak gaat dit in samenspraak met uw kind en de andere kinderen. Als het probleem zich vaker voordoet wordt u als ouder, de andere ouder en in sommige gevallen de schooldirectie/IB-er/gedragsspecialist betrokken bij een oplossingsgerichte aanpak.

Handelen vanuit de ouder

De leerkracht nodigt ouders uit wanneer het van belang is dat de situatie wordt besproken of wanneer er samen belangrijke afspraken gemaakt moeten worden. Samen met u, het kind en de leerkracht wordt de situatie besproken en gekeken naar welke handelingen er nodig zijn om een veilige omgeving te kunnen bieden voor alle partijen. Van alle ouders wordt dan ook verwacht dat zij met respect praten, dat zorgen worden gedeeld en dat zij het verschil kennen tussen zorg delen en roddelen.

Handelen vanuit de IB-er, directie of coördinatoren

Er zijn situaties waarbij het van belang is dat de IB-er/directie/gedragsspecialist/coördinatoren op de hoogte is van de situatie en zij kunnen ondersteunen bij het oplossingsgerichte proces. De schoolleiding moet doordrongen zijn van de ernst van de problematiek. De aanpak staat niet op zichzelf, maar moet onderdeel zijn van schoolbeleid als onderdeel van een goed pedagogisch klimaat. Iedereen wordt op de hoogte gesteld van het plan van aanpak, alle geledingen van de school dienen de aanpak te ondersteunen.

De schoolleiding moet concrete maatregelen nemen, die niet na een tijdje ophouden, maar blijven voortduren. Maatregelen die zijn gericht op het regelen en ondersteunen van het bestrijden van conflicten (bestrijdingsmaatregelen) en maatregelen die vangnetten voor slachtoffers in het leven roepen (vangnetmaatregelen.) Middels het voorleven en naleven van het gedragsprotocol én middels het regelmatige persoonlijke (individuele) contact dat structureel is ingebed in het programma van De Zevensprong kunnen zowel de signaleringsfunctie als de ondersteuningsfunctie worden uitgevoerd.

Coördinatoren

Van scholen wordt verwacht dat ze een teamlid (of meerdere teamleden) belasten met de taak om het beleid ten aanzien van pesten te coördineren, die tevens als aanspreekpunt in het kader van pesten fungeert. Wij kiezen ervoor om deze taak mee te nemen in het bredere perspectief van de pedagogische opdracht van de school, en de domeinen van sociale competentie en burgerschapsvorming. De taken van de coördinator sociale veiligheid en antipestcoördinator worden op onze school uitgevoerd door: Anika Derriks, Marcella Taams, Mariëtte ter Schure en Majella Jellema. De taakomschrijving van deze coördinatoren ziet er als volgt uit:

- Ontwikkelen, actualiseren en levend houden van beleid en aanpak m.b.t. burgerschap en integratie binnen het curriculum en het sociaalpedagogische klimaat van de school.

- Het bijhouden van literatuur over vakdidactisch onderwijs en zich op de hoogte houden van onderzoek en ontwikkelingen mede in het kader van de wet: Beroepen in het Onderwijs. (BIO)
- Adviseren bij de keuze, aanpak en implementatie van nieuwe methodes en/of materialen of software op het terrein van burgerschap.
- Op verzoek fungeren als vraagbaak en luisterend oor voor collega's, ondersteunen van beginnende collega's op het betreffende vakgebied, bieden van klassenconsultaties en nabespreking.
- Draagt bij aan de versterking van de inhoudelijke kennis en didactiek in het team op het vakgebied.
- De directie adviseren naar aanleiding van de analyse van kengetallen (bijv. de leerlingvragenlijst, de Sociale Veiligheidslijst of de Veiligheidsthermometer).
- Bewust bezig zijn met goed (vakdidactisch) onderwijs, experimenteren en onderzoeken. Deelnemen aan conferenties en studiedagen en informatie doorspelen.
- Zorg dragen voor afname kwaliteitszorginstrumenten van KANVAS (waaronder de leerlingvragenlijst voor de kinderen vanaf groep 5).
- Bijscholen en coachen (nieuwe) leerkrachten.
- Fungeren als contactpersoon voor de ouders.
- Het zorg dragen voor de zichtbaarheid van omgangsregels in lokalen, gangen en andere plekken in en om het gebouw. Hier gebruiken we de posters en petten van de Kanjertraining voor.
- Verzorgen van een jaarlijkse evaluatie (mei, opgenomen in document organisatie)

Monitoren

Monitoren doen wij aan de hand van verschillende acties. Analyse van de resultaten vindt plaats op drie niveaus:

- Op individueel niveau zal de groepsleerkracht de resultaten van zijn of haar kinderen bekijken
- (de individueel ingevulde vragenlijst) en nagaan of er op individueel niveau direct actie nodig is. De leerlingen van groep 5 t/m 8 kunnen de mate van veiligheidsbeleving aangeven in de leerlingvragenlijst van de Kanjertraining (KanVas). De kinderen vullen deze vragenlijst lijst tweemaal per schooljaar in. In de bijlage zijn deze vragenlijsten terug te vinden. Bij opvallende zaken ligt het voor de hand om eerst een individueel gesprek te voeren met het kind die het betreft. Soms worden de antwoorden van kinderen beïnvloed door recente, negatieve gebeurtenissen en moet er niet zo zwaar getild worden aan de uitslag. Maar soms is er sprake van langdurige problematiek en is er een aanpak nodig.
- Op groepsniveau worden de resultaten geanalyseerd en besproken. Herkent de groepsleerkracht de score? Wat is opvallend? De groepsleerkracht vat de resultaten samen en bespreekt deze met de collega's of zorgcoördinatoren en waar nodig met de groep.
- Op schoolniveau. Zoals eerder staat beschreven zijn wij als kindcentrum gericht op en verantwoordelijk voor een veilige en ordelijke omgeving. Om ervoor te zorgen dat de sociale veiligheid een planmatige plek krijgt in ons jaarrooster zijn er twee teamleden coördinator sociale veiligheid. Dit zijn Anika Derriks en Marcella Taams. Deze coördinatoren dragen zorg voor:
 - De monitoring van de sociale veiligheid van leerlingen, zodanig dat het een actueel en representatief beeld geeft (hieronder valt ook het welbevinden van leerlingen).
 - Teamleden informeren over wijze/moment van afnemen van bovenstaande.

- Teamleden indien nodig ondersteunen bij het interpreteren van de uitkomsten van de veiligheidslijst en pestenquête en indien nodig meedenken over uitzetten acties n.a.v. de uitkomsten.
- Actualiseren en levend houden van aanpak Kanjertraining.
- Coachen en bijpraten nieuwe leerkrachten omtrent afspraken rondom sociale veiligheid.
- Jaarlijkse evaluatie en zo nodig aanpassing van het veiligheidsbeleid.

Plagen of pesten

Bij plagen is het negatieve gedrag niet structureel tegen hetzelfde kind gericht en is de machtsongelijkheid veelal niet zo duidelijk aanwezig als bij pesten. De insteek bij plagen is bovendien eerder elkaar aan het lachen maken, dan dat er sprake is van een expliciet negatieve intentie en buitensluiten. We leren kinderen ook het onderscheid tussen pesten en een conflict. Een conflict is een verschil van mening of van belang. Plagen kan vaak leiden tot een conflict: A wil dat B ophoudt en B vindt het leuk om er nog even mee door te gaan. Pesten is van een andere orde. De machtsongelijkheid en de structurele gerichtheid op één persoon maakt het onvergelijkbaar met plagen. Pesten is weloverwogen en proactief, gebeurt niet per ongeluk of spontaan, en ook niet als gevolg van uitlokking.

Pesten komt vanuit een negatieve intentie, bedoeld om de ander te kwetsen. Pesten is weloverwogen en proactief, het gebeurt niet spontaan of per ongeluk, ook niet in het geval van uitlokking. Pesten is structureel gericht tegen steeds dezelfde persoon door één persoon of een groep. Het is gericht tegen een éénling die niet in staat is zich te verdedigen.

Voor digitaal pesten geldt hetzelfde: Wat online niet acceptabel is, vinden we online ook niet goed. Vanaf het moment dat devices en social media een rol gaan spelen in de groep gaat de leerkracht met de kinderen in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan.

Als de veiligheid van kinderen teamleden of ouders in het geding is, is het noodzakelijk om maatregelen te treffen. Het hoeft niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen.

Binnen De Zevensprong maken wij afspraken duidelijk door middel van tijd - ruimte- criteria. De mate waarin kinderen de verantwoording aankunnen m.b.t. de afspraken bepaalt hoeveel vrijheid zij krijgen.

Handelen bij plagen

Plagen speelt zich soms af op de grens van het aanvaardbare en kan gemakkelijk overgaan in ruzie, of zelfs pesten. Als plagen serieus wordt, ondersteunen we het geplaagde kind om het plagen te laten stoppen en spreken de plager aan op zijn of haar gedrag. In enkele gevallen schakelen we een klasgenoot in, een maatje, om te helpen stoppen bij het plagen.

Handelen bij pesten

Kinderen die het gevoel van veiligheid van anderen, bewust of onbewust, schade toebrengen door hun houding, taalgebruik of gedrag (te denken valt aan grensoverschrijdend gedrag als: vechten, slaan, bedreigen, schelden, e.d.) zorgen, gewild of ongewild, voor een onveilige of onwenselijke situatie. Gedrag dat een positieve sfeer belemmert of verstoort moet een halt worden toegevoegd. Er moeten afspraken gemaakt worden waarbij rekening gehouden wordt met de behoefte van ieder kind. Alle kinderen zijn anders en hebben andere behoeften. Daarom is er geen éénduidig plan voor alle kinderen.

Stappenplan

Bij signalen van pesten doorlopen alle leerkrachten van onze school een stappenplan, in sommige situaties worden alle stappen toegepast maar zoals hierboven staat beschreven past dit niet in elke situatie. Dit is ons stappenplan:

Informeren stuurgroep (anti-pestcoördinator/zorgcoördinator/directie).

- Pestmelding bespreken
- Voorbereiden vervolgstappen. Wel/geen aanwezigheid lid stuurgroep bij het groeps gesprek;

Betrokken kinderen bij het pestgedrag vertellen aan elkaar wat er heeft plaats gevonden. De groepsleerkracht is gespreksleider:

- Wat is er gebeurd, gezegd, gedaan?
- Hoe was het bedoeld?
- Hoe is het ervaren?
- Hoe willen we met elkaar omgaan?
- Wat hebben we daarvoor nodig: Hoe kan de klas en leerkracht helpen?
- Na het gesprek worden de ouders van de betrokken kinderen geïnformeerd door de leerkracht. Verslaglegging door leerkracht in ParnasSys.

Groeps gesprek.

- Het incident wordt toegelicht door de leerkracht;
- Wie had welke rol in het incident?
- Welke rol wil je nemen? Wat doe je dan?
- Oplossingen verzamelen;
- Oplossingen kiezen.

Informeren stuurgroep (anti-pestcoördinator/zorgcoördinator/directie).

- Terugkoppeling over uitgevoerde stappen. Is dit voldoende geweest?
- In overleg besluiten wat de vervolgstap gaat worden: Worden alle ouders van de groep geïnformeerd?

Dagelijks/ wekelijks met de groep evalueren door de leerkracht:

- Gaat het goed: complimenten van kinderen aan elkaar;
- Gaat het slecht: nieuwe oplossingen bedenken.

Voortgang bespreken met stuurgroep. Indien bovenstaande stappen niet werken:

1. Eventueel MDO opstarten met behulp van de zorgcoördinator, dit t.b.v. de pester/meeloper/slachtoffer;
2. Eventueel leerplichtambtenaar/GGD/wijkagent uitnodigen;
3. Eventueel time-out toepassen;
4. Eventueel aangifte doen bij politie na verzamelen bewijs.

Digitaal pesten

Digitaal pesten, online pesten of cyberpesten is een nieuwe vorm van pesten, maar de basis van de aanpak is dezelfde als bij 'klassiek' pesten. Wat je in het 'echte leven' niet mag, mag je online ook niet! Dat online communiceren anders verloopt dan offline communiceren en risico's met zich meebrengt, daarvan zijn kinderen zich, zeker op de basisschool, nog niet altijd bewust. Daarom vinden wij het belangrijk om kinderen leren om te gaan met sociale media, en dat we kinderen opvoeden tot digitaal burger.

We hebben duidelijke afspraken gemaakt over digitaal pesten en over online communiceren.

Vanaf het moment dat mobieltjes een rol gaan spelen in de groep gaat de groepsleerkracht met de groep in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan. We zetten direct ook op dit terrein een duidelijke norm neer: 'Zo doen we dat hier op school met sociale media!'

Problemen op dit gebied worden direct gebruikt als 'teachable moments', als een gelegenheid om afspraken te maken over het gebruik van sociale media, bijvoorbeeld de groepsapp.

Ook bij digitaal pesten spelen we zo vroeg mogelijk in op signalen. We stimuleren leerlingen zelf om incidenten direct te melden bij de leerkracht. Vervolgens nemen we onmiddellijk de tijd om hierover met de leerling(en) te praten.

Afhankelijk van wat de betrokken leerling hierin aangeeft en afhankelijk van onze inschatting of dit in de groep besproken kan worden, maken we dit bespreekbaar in de groep. Alleen als de betrokken leerling (eventueel in overleg met zijn of haar ouders) dit zelf wil.

Lessen 'Veilig puberen'

Vanaf groep 6 krijgen onze leerlingen lessen in het sociaal-emotionele aspect van mediawijsheid van Monique Spijkers van Bibliotheek Kennemerwaard, samen met de groepsleerkracht.

In groep 6 kijken wij samen met de leerlingen o.a. naar hoe hun online leven eruit ziet: waar zijn ze het liefst online en waarom, hoeveel tijd besteden ze er, wat vinden ze er leuk aan, en wat is misschien minder leuk? Waarom worden media gemaakt? Is de bedoeling van de maker bijvoorbeeld om te verkopen (reclame), te informeren (Jeugdjournaal) of te vermaken (Spangas)? We leren de kinderen kritischer kijken naar media-inhoud en geven ze handvatten om in te schatten met wat voor soort 'bedoeling' ze te maken hebben.

In groep 7 hebben we het o.a. over online gedrag: gedraag je je online anders dan in het echt? Op wat voor manier en waarom? We reflecteren met de kinderen waarom sociaal gedrag er online anders uit ziet dan in het echte leven, en wat voor soort situaties misschien beter 'face-to-face' kunnen worden opgelost. In de tweede les kijken we met de kinderen naar online veiligheid – waar komen ze termen als cookies, algoritmes, clicks en likes tegen? We bespreken wie er online allemaal kunnen meekijken, waarom dat zo is en in welke gevallen ze hun eigen online profielen beter kunnen beschermen.

In groep 8 gaat het o.a. over beeldvorming en seksualiteit in de media. Seksualiteit zien we overal terug: in reclames, films, series en games. We kijken met de kinderen wat voor onderliggende normen er worden overgebracht door de manier waarop vrouwen en mannen doorgaans worden afgebeeld. We reflecteren samen of deze stereotype beelden kloppen en wat voor effect ze hebben. De tweede en derde les gaan over sexting (het verspreiden of delen van seksueel getinte foto's of berichten via mobiele telefoons of andere mobiele media) en grooming (digitaal kinderlokken). Hoewel sexting voor veel jongeren hoort bij een gezonde seksuele ontwikkeling, kunnen dingen flink misgaan als beeldmateriaal zonder toestemming met derden wordt gedeeld. We bespreken de gevaren maar ook het stigma dat slachtoffers van zulke situaties ervaren. De les over grooming gaat vooral over de vraag: weet je met wie je praat online? Hoe kan je onprettige situaties voorkomen en wat kun je doen als je er toch mee te maken hebt gekregen.

Week van de Mediawijsheid

Tijdens de 'Week van de mediawijsheid' in november doen de groepen 7 en 8 mee met 'Mediamasters'.

MediaMasters is een spannende, gratis serious game over de kansen en gevaren van (digitale) media, speciaal voor groep 7 en 8. Door het spelen van de game bouwen leerlingen basiskennis op over mediawijsheid. Hoe ga je mediawijs om met WhatsApp, online pesten, cybercriminaliteit en gamen?

Kanjertraining

Vanaf groep 6 komt het omgaan met social media ook aan bod tijdens de lessen van de Kanjertraining. In groep 6 is er een hoofdstuk over 'Internet', in groep 7 over 'Social media en in groep 8 over 'Whatsapp, Snapchat en Facebook'. Deze lessen worden klassikaal behandeld en we leren de leerlingen o.a. omgaan met naar gedrag in de digitale wereld (sociale media zoals chatboxen, WhatsApp, Twitter en Facebook). Leerlingen leren om geen benzine te geven aan naar gedrag (geldt ook voor de digitale wereld). We besteden aandacht aan het blokkeren van vuilchatters, roddelen, hacken, privacy en stellen dat pesten via internet strafbaar is. We bespreken netiquette en wijzen op het bestaan van www.meldknop.nl. Tevens wordt er aandacht besteed aan het feit dat internet gelukkig ook heel positief ingezet kan worden.

Internetprotocol

Wat is een internetprotocol? Een protocol is een lijst met afspraken die je met iemand maakt. In een protocol staan dus regels waaraan je je moet houden. Dat betekent dus dat wij ervan uitgaan dat je je aan die regels gaat houden.

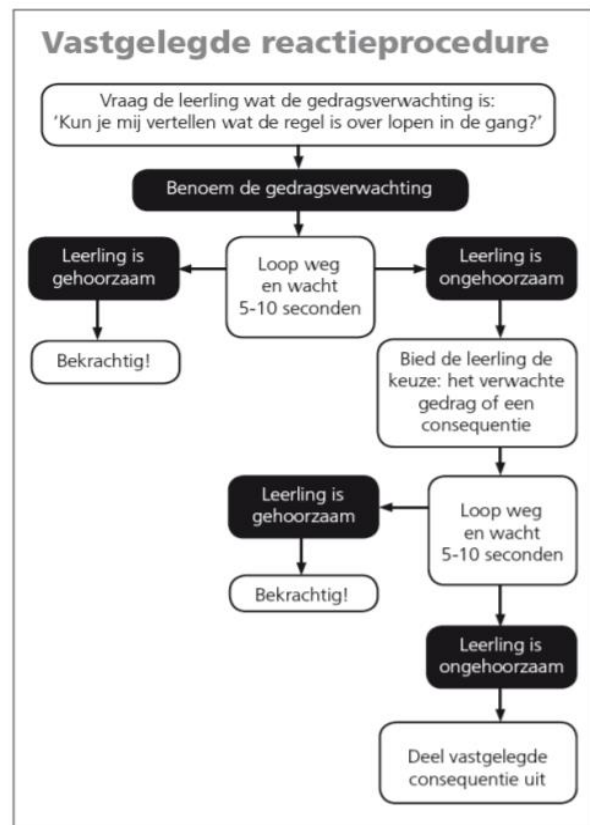
Aan het begin van elk schooljaar wordt door de kinderen van groep 4 tot en met 8 een internetprotocol ondertekend. Met dit protocol willen we bewerkstelligen dat ongewenste sites niet worden bezocht en dat andere, hierin genoemde zaken, naar onze tevredenheid verlopen.

Afspraken uit het protocol:

- Ik zal nooit mijn persoonlijke informatie doorgeven op Internet zoals: mijn achternaam, adres en telefoonnummer, het werkadres van mijn ouders of het adres van mijn school zonder toestemming van mijn ouders/meester of juf.
- Bij gebruik van een zoekmachine gebruik ik normale woorden (zoektermen). Ik zoek geen woorden die te maken hebben met grof woordgebruik, seks of geweld. Bij twijfel overleg ik met de meester of juf.
- Bestanden van Internet naar je eigen computer halen heet downloaden. Op vragen om te "downloaden" is het antwoord in principe altijd nee. Je mag dus geen bestanden downloaden. Als je twijfelt overleg je met je meester of juf.
- Chatten is op school niet toegestaan. Dat mag alleen als de juf of meester opdracht geeft om te chatten.
- Vertel het de meester of juf meteen als je informatie ziet waardoor je je niet prettig voelt.
- Ik zal nooit afspreken met iemand die ik "online" op Internet heb ontmoet, (chatten mag niet) zonder toestemming van mijn meester of juf.
- Ik zal nooit een foto of iets anders van mijzelf per e-mail versturen zonder toestemming van mijn meester of juf.
- Ik zal nooit op e-mailberichten antwoorden die onprettig zijn. Het is niet mijn schuld dat ik zulke berichten krijg en ik vertel het meteen aan mijn meester of juf, zodat zij maatregelen kunnen nemen.
- Ik spreek met mijn meester of juf af op welk tijdstip en hoe lang ik op Internet mag en van welke programma's ik gebruik mag maken.
- Ik schrijf nooit mijn achternaam en mijn adres of telefoonnummer in een e-mail bericht (wil je dit toch doen, vraag dan altijd aan je meester of juf of dit mag). Krijg je e-mail-berichtjes die je niet leuk of raar vindt of die te maken hebben met grof woordgebruik, seks of geweld: vertel dat dan meteen aan je meester of juf.
- Als ik dit protocol onderteken, maar me er toch niet aan houdt, vervalt mijn recht te mogen internetten of e-mailen voor de periode die mijn meester of juf aangeeft.

Reactieprocedure

Op De Zevensprong maken we gebruik van een reactieprocedure, dit geeft duidelijk- en voorspelbaarheid naar alle kinderen. Hieronder staat onze reactieprocedure beschreven.

Wanneer ongewenst gedrag zichtbaar blijft, worden hier de volgende consequenties aangekoppeld:

1. Na de keuze (derde keer) wordt het kind tijdelijk naar een andere (parallel)groep gebracht, voor een bepaalde tijd. Het kind gaat hier zelfstandig aan het werk.
2. De leerkracht haalt het kind op/ laat het kind ophalen na afloop van het wisselen van de les of dagdeel.
3. Wanneer het kind terug is vindt er een gesprek plaats tussen de leerkracht en het kind.
4. Ouders worden altijd persoonlijk/ telefonisch op de hoogte gebracht. **(Dezelfde dag)**
5. Er wordt een notitie geplaatst in ParnasSys, in de categorie consequentie gedrag.
6. Wanneer de reactieprocedure 2x is uitgevoerd vindt er een gesprek tussen leerkracht, kind en ouders plaats. Het doel van het gesprek is om de situatie in kaart te brengen en afspraken te maken over het verbeteren van het gedrag. Dit doen wij aan de hand van een incidentenformulier, er wordt teruggekeken op de situatie en gekeken naar het gewenste gedrag in de toekomst. De leerling schrijft wat hij/zij de volgende keer anders gaat doen, ouders moeten een handtekening zetten onder het formulier als zij dit hebben gezien en doorgenomen. Het incidentenformulier staat in de bijlage.
7. Wanneer de reactieprocedure 3x is uitgevoerd vindt er een gesprek tussen plaats tussen directie/zorgcoördinator en het kind plaats. Doel van het gesprek is om de situatie in kaart te brengen en afspraken te maken over het verbeteren van het gedrag en wordt er contact opgezocht met het Samenwerkingsverband om te kijken welke interventies (zie hieronder)nodig zijn om het gedrag te verbeteren.

Interventies

De leerkracht signaleert storend/onveilig gedrag en heeft ouders hierover geïnformeerd. Indien er niet voldoende verbetering wordt gezien, betreft de leerkracht de Intern Begeleider (IB) bij de ontwikkeling van het kind en wordt er gekeken naar welke mogelijke interventies ingezet kunnen worden. Mogelijke school-brede interventies kunnen zijn:

- Observaties (intern door b.v. IB of extern door b.v. pedagoog/orthopedagoog)
- Collegiale consultatie
- Incidentenregistratie
- Inzetten van de Jeugd- en Gezinscoach
- Inzetten externe onderzoeksbureaus
- Inzetten leerplicht
- Multidisciplinair overleg (MDO) met alle betrokkenen rondom een kind

Mogelijke kindgerichte interventies kunnen zijn:

- Aanpassingen in de leeromgeving
- Interventies m.b.t. verhogen van de betrokkenheid
- Afspraken met ouders (bijvoorbeeld over laten ophalen, een time-out of aanpassen van de schooldagen)
- Het maken van een contract
- Gesprek met de betrokken kinderen en/of ouders
- Groepsgesprek initiëren
- Inzetten van adviezen van interne- en/of externe expertise

Grensoverschrijdend gedrag

- Als de veiligheid van kinderen, leerkrachten, ander personeel of ouders in het geding is, is optreden geboden. Er kunnen dan stappen worden overgeslagen. Daarbij hoeft het niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen. In alle gevallen is het op school en binnen schooltijd de leerkracht die bepaalt of gedrag grensoverschrijdend is of niet.
- Bij (zeer) ernstige overtredingen van de gedragsregels kunnen één of meer van de bovenstaande stappen worden overgeslagen. De beslissing hierover wordt genomen door de directie, in overleg met IB-er/gedragspecialist en leerkracht.
- Belangrijk is dat de kinderen en ouders op de hoogte zijn van de consequentie. Ook collega's dienen op de hoogte te zijn van gemaakte afspraken als het hen aangaat.

Schorsen en/of verwijderen

Schorsen of verwijderen doen we alleen in laatste instantie. Wij gaan hiertoe over als er gegronde redenen voor zijn.

Schorsen is een maatregel wanneer het bevoegd gezag of de directie bij ernstig wangedrag onmiddellijk moet optreden en er tijd nodig is voor het zoeken naar een oplossing. Verwijderen is een maatregel bij zodanig ernstig wangedrag dat het College van Bestuur concludeert dat de relatie tussen school en kind (ouders) onherstelbaar is verstoord. Redenen om een kind te schorsen en of te verwijderen zijn:

- Het gedrag van het kind is dusdanig dat het zijn eigen ontwikkeling en veiligheid in de weg

staat.

- Het gedrag van het kind is dusdanig dat dit het gevoel van veiligheid en het welzijn van andere leerlingen of de leerkrachten in gevaar brengt.
- De leerprestaties van het kind zijn zodanig dat er op school geen mogelijkheden meer zijn om onderwijs te volgen passend bij het niveau van het kind.
- De ouders van het kind gebruiken fysiek geweld of gebruiken grensoverschrijdend taalgebruik en/of intimidatie richting school/collega's.

De volledige Regeling Schorsing en Verwijdering van leerlingen is te downloaden via www.blosse.nl . Deze maatregelen vallen onder de verantwoording van het College van Bestuur en worden slechts gebruikt na zorgvuldig onderzoek, na overleg met bijvoorbeeld de inspectie en na advies van een jurist.

Bijlage

Bijlage 1: Kanvas leerlingen vragenlijst

Dit zijn de vragen:

1. Ik ben te vertrouwen
2. Ik ben waardeloos
3. Ik doe alles fout
4. Ik kan anderen goed helpen
5. Ik vind mezelf stom
6. Ik voel me hulpeloos
7. Ik wou dat mijn leven anders was
8. Niemand vindt mij aardig
9. Ik doe aardig
10. Ik help kinderen in de klas
11. Ik maak rare geluiden in de klas
12. Ik pest op school
13. Ik roep door de klas
14. Ik ben verdrietig
15. Ik ben bang dat ik gepest word
16. Ik word gepest
17. Ik wil anderen uitlachen
18. Ik wil kinderen pesten
19. Ik moet vaak huilen
20. Ik voel me vaak alleen
21. Ik wil ruzie
22. Ik wil stout zijn
23. Ik kan veel
24. Als ik iets beloof aan mijn juf of meester, dan doe ik het ook
25. Ik help als iemand valt of verdrietig is
26. Ik doe brutaal op school
27. Ik doe dingen die niet mogen op school
28. De juf of meester is vaak boos op mij
29. Ik gedraag me zoals het hoort
30. Ik ben rustig in de klas
31. Ik let goed op in de les
32. Ik vind het leuk om klasgenoten blij te maken
33. Ik vind het leuk om kinderen aan het huilen te krijgen
34. Ik vind het leuk om gemeen te doen op school
35. Ik wil eerlijk zijn op school
36. Ik vind het leuk om kinderen bang te maken
37. Ik wil de juf of meester storen in de klas
38. Ik wil dat de juf of meester trots op me is

Incidentformulier

Naam: _____ Groep: _____

Datum: _____ Tijdstip: _____

Ingevuld door: _____

Wat gebeurde er?

Wat deed ik?

Aan welke afspraak heb ik me niet gehouden?

Wat ging goed?

Wat kan de volgende keer anders?

Wat doe ik de volgende keer anders?

Opmerking leerkracht:

Handtekening leerkracht:

Handtekening ouders:

Datum:

Datum:

Wilt u dit formulier uiterlijk één dag na het incident weer inleveren bij de leerkracht?

Bijlage 3: Algemene afspraken

Algemene afspraken voor de leerlingen

- In de klas heeft elke leerkracht, in het begin van het schooljaar, samen met de kinderen een aantal specifieke klassenregels afgesproken die zichtbaar in de klas hangen.
- In elke klas hangen onze schoolregels van Kanjertraining.
- Ruzies worden uitgesproken en bijgelegd, eventueel met behulp van de leerkracht en/of andere betrokkenen.
- Je blijft van elkaar en elkaars spullen af.
- Je luistert respectvol naar elkaar. Iedereen mag voor zijn of haar mening uitkomen.
- Samen zorg je ervoor dat het netjes blijft in en om het schoolgebouw.
- We spreken elkaar aan op pestgedrag.
- Je zorgt samen voor een positieve sfeer.

Algemene afspraken voor onderwijskundig en ondersteunend personeel

- Je zorgt voor een positieve uitstraling waarbij complimenten, stimulans en beloning kernwoorden zijn van je aanpak.
- Je hanteert beleefdheidsvormen naar kinderen toe en behandelt ze met respect ten aanzien van hun eigenheid en ontwikkeling.
- Als leerkracht zorg je voor een sfeer van rust en veiligheid.
- Je zorgt voor een groepsklimaat waarin verschillen tussen kinderen geaccepteerd worden.
- Je maakt waar nodig gebruik van de expertise van de gedragsspecialist.
- Je gaat zorgvuldig en professioneel om met ongedisciplineerd gedrag van kinderen.
- Als team dragen we een gezamenlijk verantwoordelijkheid voor alle leerlingen.
- Je geeft elkaar constructieve feedback op gedrag.
- Je staat open voor constructieve feedback op eigen handelen.
- We gaan open eerlijk en tactvol met ouders, leerlingen, collega's en betrokkenen om.

Aandachtspunten voor ouders, verzorgers en leerkrachten

- Leerkrachten, ouders en leerlingen handelen naar dit protocol, leven deze regels na en kunnen daarop aangesproken worden.
- Leerkrachten, leerlingen en ouders zijn zich ervan bewust dat onze school een veilige leeromgeving is. Het is van groot belang dat leerlingen correct en respectvol gedrag zien, zowel thuis als op school.
- Na schriftelijke vastlegging ondertekenen ouders voor gezien.
- De ouders worden bij een tweede overtreding uitgenodigd voor een gesprek. Bij dit gesprek is directie, ib-er of gedragsspecialist aanwezig. Er worden afspraken met de ouders gemaakt. Indien nodig vindt een vervolgesprek plaats.
- Als de veiligheid van leerlingen en/of leerkrachten in het geding is door onaanvaardbaar gedrag van ouders, kan aan de ouders de toegang tot de school door de directie geweigerd worden.

Bijlage 4: Wat is pesten?

Pesten komt vanuit een negatieve intentie, bedoeld om de ander te kwetsen. Pesten is weloverwogen en proactief, het gebeurt niet spontaan of per ongeluk, ook niet in het geval van uitlokking. Pesten is structureel gericht tegen steeds dezelfde persoon door één persoon of een

groep. Het is gericht tegen een éénling die niet in staat is zich te verdedigen.

Voor digitaal pesten geldt hetzelfde: Wat online niet acceptabel is, vinden we online ook niet goed. Vanaf het moment dat devices en social media een rol gaan spelen in de groep gaat de leerkracht met de kinderen in gesprek over de manier waarop ze hiermee om kunnen gaan.

Als de veiligheid van kinderen teamleden of ouders in het geding is, is het noodzakelijk om maatregelen te treffen. Het hoeft niet alleen om de fysieke veiligheid te gaan; het kan ook de sociale en emotionele veiligheid betreffen.

Bij pesten zijn meestal vier groepen betrokken:

1. Daders

De kinderen die pesten, worden de daders genoemd. Daders kom je overal tegen. Deze kinderen hebben vaak gemeen dat ze zichzelf willen bewijzen. Dat doen ze ten koste van anderen. Ze zijn op zoek naar een eigen plek in de groep. Ze zijn bereid ten koste van het slachtoffer te bewijzen dat ze bij de groep horen. Pesten gebeurt meestal niet uit afkeer van het slachtoffer, maar het komt voort uit eigen onzekerheid, zwakheid en onmacht. Het is een must om bij de groep te horen. Met het pesten wordt de dader sterker en het slachtoffer zwakker. De pester bezit onvoldoende sociale vaardigheden en kan zich in de groep alleen redden door stoer gedrag. Binnen de groep zijn ze vaak niet geliefd en staan ze geïsoleerd.

2. Slachtoffers

Iedereen loopt de kans gepest te worden. Meestal echter zijn het de groepsleden die het minst voor zichzelf op kunnen komen en het minst weerbaar zijn die slachtoffer worden van pesterijen. Slachtoffers hebben vaak onvoldoende sociale vaardigheden en kunnen zich in sociale situaties onvoldoende handhaven. Zij krijgen steeds minder zelfvertrouwen door de negatieve ervaringen, waardoor ze in een negatieve spiraal terechtkomen.

3. Klasgenoten

De overige klasgenoten voelen zich meestal machteloos. Ze nemen niet zelf het initiatief, want ze beseffen dat pesten niet juist is. Ze kunnen het pesten echter niet stoppen en doen vaak zelfs mee. Deze klasgenoten staan vaak voor een dilemma. Als ze niet meedoen, lopen ze de kans zelf ook gepest te worden. Als ze wel mee pesten, zijn ze medeplichtig.

4. Leerkracht

De leerkracht kan een onderdeel zijn van het pesten, hij kan dus zelf pester, slachtoffer of middengroep zijn. De leerkracht kan er ook buiten staan. Als hij er buiten staat, is het zijn verantwoordelijkheid het pesten te signaleren en te stoppen. Als hij het pesten door laat gaan, dan is hij als autoriteit machteloos en onbetrouwbaar voor de groep geworden. De gevolgen van pesten hangen af van de aard van de pesterijen, hoelang het duurt en van de persoon in kwestie.

Gevolgen voor het slachtoffer:

- faalangstig worden;
- eenzaamheidsgevoelens hebben;
- een negatief zelfbeeld ontwikkelen;
- psychosomatische klachten krijgen;
- zelfmoordgedachten hebben.

Gevolgen voor de pester:

- geïsoleerd in de groep staan;
- geen nieuwe sociale vaardigheden aanleren;

- zich agressief blijven gedragen.

Gevolgen voor de klasgenoten:

- concentratie en leerprestaties lijden eronder.